

# ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Декаан гуманітарно-педагогічного факультету  
 Людмила СТАНІСЛАВОВА  
 30 серпня 2024 р.

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Історія української літератури

**Галузь знань** – 03 Гуманітарні науки

**Спеціальність** – 035 Філологія

**Рівень вищої освіти** – Перший бакалаврський

**Освітньо-професійна програма** – Філологія. Українська мова та література

**Обсяг дисципліни** – 4 кредити ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОПП.02

**Мова навчання** – українська


**Статус дисципліни:** обов'язкова (професійної підготовки)

**Факультет** – гуманітарно-педагогічний


**Кафедра** – української філології

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	1	2	4	120	54	36		18		66			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Українська мова та література» за спеціальністю 035 «Філологія»

Робоча програма складена  канд. філол. наук, доц. Любов'ю ОЛШНИК  
 Підпис(и) автора(ів) Науковий ступінь, вчене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри української філології

Протокол від 28 червня 2024 р. №11. В.о. зав. кафедри  Анатолій ЯНЧИШИН  
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради  
 гуманітарно-педагогічного факультету  Людмила СТАНІСЛАВОВА  
 Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький, 2024

## 1. Пояснювальна записка

Дисципліна «Історія української літератури» є однією зі обов'язкових фахових дисциплін у підготовці бакалаврів спеціальності 035 Філологія, передбачає ознайомлення студентів із основними літературними напрямками та стилями початкового і найтривалішого періоду розвитку української літератури, що є основою становлення і розвитку нової української літератури.

**Пререквізити** – вступ до літературознавства, сучасний літературний процес.

**Кореквізити** – історія української літератури; курсова робота з української літератури, методика навчання літератури; основи літературної творчості, педагогічна практика; атестаційний іспит.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

**компетентності.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність проведення досліджень на належному рівні. Здатність організувати перевірку педагогічного процесу відповідно до схвалених планів, норм і вимог, інструкцій та рішень. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів та жанрів.

**програмні результати навчання.** Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури і уміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосувати їх у професійній діяльності.

**Мета дисципліни:** знайомити студентів із особливостями зародження, становлення, розвитку та функціонування давньої української літератури від перших писемних пам'яток до кінця XVIII століття; охарактеризувати основні літературні напрями і стилі початкового і найтривалішого періоду розвитку української письменства, що є основою становлення і розвитку нової української літератури; показати наступність традицій.

**Предмет дисципліни:** початковий і найдавніший період розвитку української літератури, що дає можливість осмислення багатьох явищ мистецтва в житті українського народу, котрі засвідчують високий інтелектуально-культурний рівень предків і визначає місце давньої української літератури серед західноєвропейських літератур кількох епох, а саме: Середньовіччя, Ренесансу, бароко та класицизму. Одночасно вивчення давньої української літератури дає можливість визначити основні тенденції розвитку літератури XIX і XX століття.

**Завдання дисципліни:** надати студентам знання про основні тенденції і проблеми розвитку давньої української літератури, етапи її розвитку, про творчість найбільш відомих письменників виучуваного періоду і жанрову своєрідність їх творів, аби вони орієнтувались в літературному процесі, володіли навичками аналізу художніх творів, визначали їх місце в літературному контексті.

**Результати навчання.** Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло використовувати* понятійний апарат; *здійснювати* історико-літературний та художній аналіз творів; *визначати* відповідність літератури давнього періоду і характерних рис відповідної історичної епохи; *вільно орієнтуватися* у літературно-критичних джерелах; *окреслити* взаємозв'язки літератури з життям; *виявляти* характерні риси епох, відображених в художньому творі; *з'ясовувати* місця і значення кожного твору у доробку письменника, в літературному процесі вказаного періоду; *здійснювати* аналіз проблематики та ідейного змісту твору; *сформувати* навички складання характеристики героя твору, написання рецензії (відгуку) на самостійно прочитану книжку.

## 2. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	Денна форма		
	лекції	лабор. роботи	СРС
	<i>Другий семестр</i>		
Тема 1. Вступ. Перекладна література Київської Русі	2	2	7
Тема 2. Оригінальна література Київської Русі	4	2	7
Тема 3. Українська література пізнього Середньовіччя	4	2	7
Тема 4. Загальні тенденції розвитку літератури доби Ренесансу.	2	2	7
Тема 5. Виникнення та розвиток полемічної літератури в Україні.	4	2	7
Тема 6. Українське бароко. Література II половини XVI – XVII ст.	8	2	7
Тема 7. Історична та мемуарна проза XVIII ст.	2	2	7
Тема 8. Література пізнього бароко. Драматичне та поетичне мистецтво XVIII ст.	10	4	17
<b>Разом за 2-й семестр:</b>	<b>36</b>	<b>18</b>	<b>66</b>

## 3. Програма навчальної дисципліни

### 3.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їхні анотації	Кількість годин
	Другий семестр	
1	<p><b>Вступ. Перекладна література Київської Русі. Доба монументального та орнаментального стилю.</b> Предмет і завдання курсу. „Давньоруська” чи „давньоукраїнська” література. Періодизація давньої української літератури. Самобутні риси давнього письменства. Становлення і розвиток давньоруської писемності. Іван Франко про давність і окремішність української літератури. Перша гіпотетична пам'ятка дайбожичів — "Послання оріян хозарам", обстоювання принципів батьківської віри, стилістика твору. Договори князя Олега з греками. "Велесова книга" — доля та проблеми цієї гіпотетичної язичницької пам'ятки, її естетичне значення, спроба національної та духовної ідентифікації". Історичні умови виникнення перекладної літератури, її специфічні риси. Загальна характеристика літератури монументального та орнаментального стилю. Спільне та відмінне в розвитку літератури XI ст. та XII – XIII ст. Жанрова своєрідність перекладної літератури Київської Русі. Значення перекладної літератури.</p> <p>Літ.: [1] с. 7-61; [2] с. 5-45; [3]; [4] с. 13-17; [9]; [11]; [15]</p>	2
2	<p><b>Оригінальна література Київської Русі.</b> Історичні умови виникнення літописання. Ідейно-художня своєрідність літописів «Київської Русі». Формування осередків книжників. Книжники кола Ярослава Мудрого (софійський гурток), книжники Києво-Печерського і Видубицького монастирів. «Повість временних літ» – визначна пам'ятка оригінальної</p>	2

	<p>літератури. Джерела літопису. Особливості композиції. Мова «Повісті минулих літ». Авторство «Повісті минулих літ». Діяльність Нестора. „Київський літопис” як органічне продовження «Повісті минулих літ». Епічна література Київської Русі. „Слово о полку Ігоревім” – визначна пам’ятка доби орнаментального стилю. Особливості повісткування, гіпотези щодо авторства. Композиція „Слова”. Складність стилістичних засобів. Система образів пам’ятки. Образи Руської землі і князів як центральні образи твору. Визначне місце твору в історії української літератури.</p> <p>Літ.: [1] с. 62-161; [2] с. 49-63; [4]; [9] с. 24-35; [11] с. 27-41; [15] с. 43-71</p>	
3	<p><b>Ораторсько-проповідницька та агіографічна проза Київської Русі. Паломницька література.</b> Творчість Кліма Смолятича. Ораторські твори. Урочиста ораторська проза. «Слово про закон і благодать» Іларіона. Літературно-ораторська спадщина Кирила Турівського. Виникнення житійної літератури. Канонізація руських святих. Життя Ольги та Володимира, Бориса та Гліба, Феодосія Печерського. »Повчання» Володимира Мономаха. Дидактичний та автобіографічний характер твору. Паломництво як феномен середньовічної літератури. Паломницька література. «Моленіє» Данила Заточника. Передумови та причини появи «Ходіння» ігумена Даніїла. Історичні умови подорожі та їхнє відображення у творі. Образ оповідача.</p> <p>Літ.: [1] с. 62-161; [2] с. 49-63; [4]; [9] с. 24-35; [11] с. 27-41; [15] с. 43-71</p>	2
4	<p><b>Українська література пізнього Середньовіччя.</b> Історичні умови розвитку літератури пізнього Середньовіччя. Продовження традицій літописання. «Галицько-Волинський літопис». Жанрова самобутність твору, риси вояцької повісті в ньому. Авторство. Типи образів князів. Західно-руські літописи. Києво-Печерський патерик. Листування Симона і Полікарпа як основа Києво-Печерського патерика. Структура пам’ятки, її джерела, нові редакції. Поетика патерикових новел.</p> <p>Літ.: [1] с. 162-184; [2] с. 57-67; [3] с. 17-25; [9] с. 31-38; [11] с. 41-51; [15] с. 65-71</p>	2
5	<p><b>Українська література пізнього Середньовіччя (друга половина XIII – XV ст.).</b> Есхатологічні мотиви в українській літературі пізнього Середньовіччя. «Слово о погибели Руской земли». Житійна література кінця XIII – першої половини XIV. Серапіон Володимирський як знакова постать своєї доби. «Слово о Лазаревом воскресении». Іван Франко про твір. Перекладна література доби Пізнього Середньовіччя. Другий південнослов’янський вплив. "Плетіння слівес". Творчість Кипріяна та Григорія Цамбалаків. Література «ожидовілих» та її місце в українській духовній культурі II половини XV ст.</p> <p>Літ.: [1] с. 162-184; [2] с. 57-67; [3] с. 17-25; [9] с. 31-38; [11] с. 41-51; [15] с. 65-71</p>	2
6	<p><b>Загальні тенденції розвитку літератури доби Ренесансу. Українська латиномовна література як форма синтезу вітчизняних та загальноєвропейських традицій.</b> Гуманізм як напрям епохи українського Відродження. Літописання XIV – XV ст. Розвиток книгодрукування. Діяльність братств. Українська латиномовна література як форма синтезу вітчизняних та загальноєвропейських традицій. Літературна спадщина Юрія Дрогобича. Ідейно-тематичне спрямування поезії Павла Русина. Поетична спадщина Миколи</p>	2

	Гусовського. Ренесансні мотиви в поезії Станіслава Оріховського. Поема Себастьяна Кленовича «Роксоланія» як найвизначніший твір української латино мовної поезії. Літ.: [2] с. 75-804; [9] с. 31-38; [11] с. 41-51; [15] с. 65-71	
7	<b>Виникнення та розвиток полемічної літератури в Україні.</b> Генеза української полемічної літератури. Герасим Смотрицький- видатний полеміст. „Ключ царства небесного”. Видатні полемісти: Василь Суразький, Стефан Зизаній, Христофор Філалет. „Пересторога” невідомого автора. „Тренос” Мелентія Смотрицького – найдосконаліший та найгостріший твір полемічної літератури. Літ.: [1] с. 185-235; [2] с. 67-75; [3]; [9]; [11]; [15]	2
8	<b>Іван Вишенський – видатний полеміст-сатирик, культурний і громадський діяч.</b> Два періоди в творчості полеміста. Публіцистичні послання на Україну. „Послання до єпископів” – найгостріший та найдосконаліший твір І. Вишенського. Значення творчості письменника Літ.: [1] с. 185-235; [2] с. 67-75; [3]; [9]; [11]; [15]	2
9	<b>Українське літературне бароко.</b> Характерні риси доби бароко як епохи та художнього стилю( термін «бароко», датування, проблеми дослідження). Генеза українського літературного бароко. Поетики і риторики. Літ.: [1] с. 236-291; [2] с. 67-75, 107-175; [4]; [7] с. 91-108; [11]; [15]	2
10	<b>Українське віршування XVII ст.</b> Стан розвитку віршованого жанру на Україні. Латиномовна поезія. Виникнення українського силабічного віршування. Жанрове розмаїття поезій. Історичні вірші, відображення в них героїчних подій минулого. Шкільна поезія: етикетна (панегерична), елегії, епіграми, курйозні вірші, духовна і світська лірика. Творчість Івана Величковського та Климентія Зиновієва, історико-пізнавальний зміст їхніх поезій. Риси барокового стилю в поезії Л. Барановича, Данила Братковського. Літ.: [1] с. 236-291; [2] с. 67-75, 107-175; [4]; [7] с. 91-108; [11]; [15]	2
11	<b>Ораторсько-проповідницька та полемічна проза зрілого бароко.</b> Особливості барокового стилю проповіді. Проповідницькі твори І.Галятовського, Л.Барановича, А. Радивиловського. Катехизисне проповідування. Особливості полемічних творів Могилянської доби. Літ.: [1] с. 236-291; [2] с. 67-75, 107-175; [4]; [7] с. 91-108; [11]; [15]	2
12	<b>Драматичне мистецтво XVII ст.</b> Становлення драматургії. Основні види драм. Друковані твори Якова Гаватовича. Стан розвитку української барокової драми. Жанрова система української драматургії. Найпомітніші шкільні драми: „Алексей, человек божій” та великодні містерії „Царство Натури Людской” і „Слово о збуренню пекла”. Літ.: [1] с. 236-291; [2] с. 67-75, 107-175; [4]; [7] с. 91-108; [11]; [15]	2
13	<b>Історична та мемуарна проза бароко.</b> Історична проза II половини XVII ст. „Синопис”. Козацькі літописи XVII-XVIIIст., їх місце і роль в історії української літератури. Літопис Самовидця. Особливості композиції та структури твору. Літопис „Действия презрельной брани”, ймовірний автор – Григорій Грабянка. Літопис Самійла Величка – велика історична повість. Барокова образність пам’ятки, проблеми авторства твору, синкретизм жанру, композиційні особливості. Образна система «Історії Русів». Літ.: [1] с. 292-306; [2] с. 175-181; [3] с. 78-98, 117-130; [5]	2

14	<b>Шкільна та вертепна драма XVIII ст.</b> Стан розвитку драматургії у XVIII ст. Драматургія. „Милість Божа” – перший драматичний твір на історичній основі. Творчість Феофана Прокоповича. «Володимир» - найвизначніший твір української драматургії XVIII ст. Художня специфіка вертепної драми. Літ.: [1] с. 324-374; [2] с. 135-156, 182-203; [3]	2
15	<b>Особливості розвитку паломницького жанру у XVIII ст.</b> Модифікація паломницького жанру. Творчість паломників XVIII ст. «Путь» Макарія і Сильвестра. «Мандрівка» Іполита Вишенського. «Мандри» Василя Григоровича-Барського.	2
16	<b>Поезія XVIII ст. Гумористичні та сатиричні твори.</b> Різдвяні та великодні вірші, їх травестійно-бурлескний характер. . Передумови розвитку творчості мандрівних дяків. Жанрова природа їх творчості. Особливості розвитку віршування на Україні. Мандровані дяки, їхня літературна й культурно-просвітницька діяльність. Творчість Івана Некрашевича. Жанрово-тематична своєрідність лірики XVIII ст. Вірші на громадянську тематику. Елегійна поезія. Духовна лірика	2
17	<b>Григорій Савич Сковорода – видатний український філософ і письменник.</b> Життєвий шлях Г. С. Сковороди. Філософські й педагогічні погляди мислителя. Значення творчості Г. С. Сковороди в українській літературі. Новаторські пошуки автора у поетичному жанрі. Поетична збірка «Сад божественних пісень»: основні мотиви. Внесок письменника в утвердження жанру байки. Збірка «Байки Харківські» – нове явище у літературі. Філософські твори письменника, їх основні ідеї та положення. Літературне значення притч Г. Сковороди. Літ.: [1] с. 375-386; [2] с. 204-214, 266-275; [3]; [5]	2
18	<b>Традиції давнього письменства у новій українській літературі.</b> Від літописів – до нової історичної доби. Поетичне відлуння «Слова про Ігорів похід». Традиції житій у новітній літературі. Необарокові тенденції в українській літературі. Давня сміхова культура в «Енеїді» І. Котляревського. Климентій Зиновій як предтеча нової літератури. Традиції давнього театру у новій драматургії. Вплив давньої лірики на романтичну поезію. Феномен Григорія Сковороди у художньо-літературних колізіях XIX–XX ст. Літ.: [1]; [2]; [3]; [5].	2
<b>Разом:</b>		<b>36</b>

### 3.2. Зміст практичних занять

#### Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№№	Перелік тем практичних занять	К-ть годин
1	Перекладна література Київської Русі. Літ.: [1] с. 7-61; [2] с. 5-45; [3]; [4] с. 13-17; [9] с. 5-23; [11] с. 11-23; [15] с. 3-19	2
2	Оригінальна література Київської Русі. Літописи. Літ.: [1] с. 62-161; [2] с. 49-63; [4]; [9] с. 24-35; [11] с. 27-41; [15] с. 43-71	2
3	«Слово о полку Ігоревім» Літ.: [1] с. 62-161; [2] с. 49-63; [4]; [9] с. 24-35; [11] с. 27-41; [15] с. 43-71	2

4	Українська латиномовна та польськомовна література Літ.: [2] с. 75-804; [9] с. 31-38; [11] с. 41-51; [15] с. 65-71	2
5	Полемічна література Літ.: [1] с. 185-235; [2] с. 67-75; [3]; [9]; [11]; [15]	2
6	Поезія Івана Величковського. Проповіді Антонія Радивиловського Літ.: [1] с. 236-291; [2] с. 67-75, 107-175; [4]; [7] с. 91-108; [11]; [15]	2
7	Історична та мемуарна проза XVIII ст. Літ.: [1] с. 292-306; [2] с. 175-181; [3] с. 78-98, 117-130; [5]	2
8	Поетичне та драматичне мистецтво XVIII ст. Літ.: [1] с. 324-374; [2] с. 135-156, 182-203; [3]	2
9	Григорій Савич Сковорода – видатний український філософ і письменник Літ.: [1] с. 375-386; [2] с. 204-214, 266-275; [3]; [5]	2
	<b>Разом:</b>	<b>18</b>

### 3.3. Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів *денної* форми здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, до виконання контрольних робіт, до тестування з вивченого матеріалу, у виконанні індивідуальних завдань тощо.

#### Зміст самостійної роботи студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер тижня	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття №1	7
2	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 2.	7
3	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 3. Підготовка до контрольної роботи.	7
4	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 4.	7
5	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 5. Підготовка до тестового контролю за матеріалами лекції 1-8	7
6	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 6.	7
7	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 7.	7
8	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 8. Підготовка до захисту індивідуального завдання.	10
9	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичного заняття № 9. Підготовка до підсумкового тестового контролю з дисципліни	7
	<b>Разом за 2 семестр:</b>	<b>66</b>

Індивідуальні завдання – це проєкти, пов’язані зі створенням мультимедійних чи відео- презентацій до тем 6-8. Індивідуальні завдання спрямовані на поглиблення навичок пошуку, опрацювання інформації та оформлення відповідно до вимог наукового стилю.



Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позааудиторний час.

#### 4. Технології та методи навчання

При викладанні дисципліни використовуються технології навчання традиційні та сучасні, зокрема це лекції (з використанням активних методів навчання, візуалізації), практичні заняття (з використанням методів евристичної бесіди, круглого стола, дискусії), самостійна робота (підготовка до лекційних та практичних занять та виконання індивідуальних завдань) і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок щодо аналізу літературних явищ, літературознавчих категорій.

#### 5. Методи контролю

Поточний контроль може здійснюватися під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовується такі методи поточного контролю: усне опитування, письмове опитування (самостійні роботи), тестовий контроль, презентація індивідуальних проєктів, виконання домашніх завдань.

#### 6. Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень студентів здійснюється відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і виставляється в електронному журналі обліку успішності з урахуванням вагових коефіцієнтів, визначених для кожного виду робіт.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється шляхом усного, письмового опитування або тестування у MOODLE (до визначених тем). Водночас оцінюється рівень практичних умінь шляхом виконання різноманітних аудиторних та домашніх завдань.

Індивідуальні проєкти студенти презентують під час аудиторних занять або завантажують у MOODLE для перевірки викладачеві.

Якщо студент отримав негативну оцінку з якогось виду роботи, то він має ліквідувати заборгованість в установленому порядку.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Підсумкова оцінка – це сума середньозваженого бала з оцінок, отриманих за всі види робіт протягом семестру (60% підсумкової оцінки), і бала, отриманого під час іспиту (40% підсумкової оцінки). При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка, що відповідає 4-бальній шкалі оцінювання, за шкалою ECTS – оцінка, що відповідає набраній студентом кількості балів.

Студенти мають можливість отримати знання з окремих тем курсу шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>), п. 4. «Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою у неформальній/інформальній освіті».

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності (Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті) (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya-pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>)

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

**Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 1 семестрі за ваговими коефіцієнтами**

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль
Практичне заняття (обов'язковий мінімум оцінок -8)	Тестовий контроль:		Індивідуальне завдання
	Т1-4	Т 5-9	ІЗ
ВК*:	0,4	0,1	0,1
	Підсумковий контрольний захід		Іспит

### Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти п'яти (*кількість тестових завдань у тесті може бути різною*) тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом (*може бути інший варіант*). Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 25. Оцінювання здійснюється за **чотирибальною** шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту:

Сума балів за тестові завдання	1–13	14–16	17–22	23–25
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Іспит виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка «відмінно», «добре» чи «задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

### Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ECTS

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії	
A	4,75–5,00	5	<b>Відмінно</b> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	<b>Добре</b> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	<b>Добре</b> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	<b>Задовільно</b> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	<b>Задовільно</b> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	<b>Незадовільно</b> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	<b>Незадовільно</b> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

### 7. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Предмет і завдання курсу “Давня українська література”.
2. Періодизація давньої української літератури
3. Особливості літератури XI-XVIII ст.
4. Становлення і розвиток української писемності: Загальна характеристика літератури дохристиянської доби
5. ”Велесова. книга “- визначна літературна пам’ятка давньої доби.
6. Будова “Велесової книги”: Зображення в пам’ятці подій героїчного минулого українського народу.
7. Історичні умови розвитку літератури Київської Русі.
8. Перекладна література доби монументального стилю.
9. Оригінальна література Київської Русі
10. ”Повість временних літ”- монументальний історико-публіцистичний твір, найвідоміша пам’ятка давньої літератури.
11. ”Київський літопис” – твір стилю монументального історизму, ознаки світського твору в ньому
12. ”Галицько-Волинський літопис”, його історико-літературна цінність, патріотичний пафос твору.
13. Ораторські твори. Дидактична та урочиста проза
14. ”Слово о полку Ігоревім” як пам’ятка доби орнаментального стилю.
15. Композиція “Слова...”Образи руських князів у творі.
16. ”Слово про закон і благодать” Іларіона.
17. Житійна література Київської Русі.
18. ”Києво-Печерський “патерик – оригінальна пам’ятка житійної літератури.
19. ”Повчання” В.Мономаха, його дидактичне спрямування.
20. Український Ренесанс. Діяльність православних братств
21. Зародження і становлення книгодрукування в Україні. Діяльність І.Федорова.
22. Виникнення і розвиток полемічної літератури на Україні
23. Творчість Г.Смотрицького “Ключ царства небесного” – перший друкований український полемічний твір.
24. Мелентій Смотрицький – найпомітніший представник гуманістичних ідей Ренесансу на Україні.
25. І.Вишенський- видатний полеміст сатирик, культурний і громадський діяч.
26. Творча діяльність І.Вишенського до прийняття Брестської унії 1596р. “Книжка”.
27. ”Послання до єпископів”. Пристрасне викриття злочинців проти народу.
28. Початок розвитку драматургії. Діалоги та інтермедії.
29. Міраклі. Мораліте. Їх роль у розвитку драматичної творчості.
30. Національно-визвольний рух на Україні II половини XVII ст., його вплив на літературний процес.
31. Загальна характеристика прози II половини XVII ст.
32. Лазар Баранович, – його місце і роль в літературному процесі кінця XVII ст.
33. Історична проза II половини XVII ст. “Густинський літопис”.
34. Літопис Підгорецького монастиря “Синопис”. Його значення в літературному процесі XVII ст.
35. Загальна характеристика віршованої літератури XVII ст.
36. Історичні пісні, їх героїчний та патріотичний пафос.
37. Шкільна поезія II половини XVII ст. Їх різновиди.
38. І.Величковський – яскравий представник українського бароко кінця XVII ст.
39. Творчість Климентія Зіновієва в контексті літературного процесу II половини XVII ст., її історико-пізнавальне значення.
40. Загальна характеристика розвитку драматичної літератури II половини XVII ст.
41. Козацькі літописи як особливий вид давньої української літератури.

42. Літопис Самовидця – вершина українського літописання XVII-XVIII ст.
43. Зображення історичної події в літописі Г.Грабянки.
44. Літопис С.Величка – велика історична повість про минуле українського народу.
45. Значення козацьких літописів для розвитку української літератури.
46. Життєвий і творчий шлях Феофана Прокоповича.
47. Загальна характеристика поетичної творчості Ф.Прокоповича.
48. Драма “Володимир” – визначне явище в історії давньої української літератури.
49. Втілення в головному образі твору – князеві Володимирі – рис самовладного, але розумного правителя.
50. Драматургія XVIII ст. Поєднання у ній традицій української, російської і польської театральних культур.
51. Інтермедії. Розвиток й еволюція цього жанру в XVIII ст.
52. Вертепна драма, її значення для становлення нової української драматургії.
53. Творчість мандрівних діячів.
54. Сатирична поезія як спроба синтезу різнорідних художніх елементів на фольклорній основі.
55. Життєвий і творчий шлях Г.Сковороди.
56. Філософські і педагогічні погляди Г.Сковороди.
57. Поетична збірка “Сад божественних пісень” – це уславлення ідей гуманізму, правди.
58. Г.Сковорода – перший український байкар, автор збірки “Байки Харківські”.
59. Образ Григорія Сковороди в мистецтві.
60. Традиції давнього письменства в українській літературі.

## 8. Рекомендована література

### *Основна література*

1. Білоус П. В. Історія української літератури XI — XVIII ст. : навч. посіб. Київ : Академія, 2009. 424 с.
2. Возняк М. С. Історія української літератури: У 2 т. Львів, 1992, 1994.
3. Грушевський М. С. Історія української літератури: У 6 т. Т. 1, 2. Київ, 1993.
4. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ, 1995.
5. Ісіченко І., Архиеп. Історія української літератури: епоха Бароко (XVII–XVIII ст.). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів, 2011.
6. Історія української літератури: У 12 т. Київ, 2014. Т. 1.
7. Історія української літератури: У 12 т. Київ, 2016. Т. 2.
8. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р. *Франко І. Зібрання творів* : У 50 т. Київ, 1984. Т. 41.
9. Чижевський Д. Історія української літератури. Київ, 2000.

### *Додаткова література*

10. Білецький О. Зібрання творів : У 5 т. Т.1. Київ, 1987.
11. Горський В. С. Нариси з історії філософії культури Київської Русі (середина XII – XIII ст.). Київ, 1993.
12. Зеров М. Лекції з історії української літератури. Торонто, 1997.
13. Золоте слово. Хрестоматія літератури України-Руси епохи середньовіччя / За ред. В. Яременка. Київ, 2002.
14. Історія української літератури : У 8 т. Т. 1. Київ, 1967.
15. Сліпушко О. Література X – XIII ст. Київ, 2005.
16. Соболев В. О. З глибини віків. Кам’янець–Подільський : Абетка, 2002.
19. Яценко Б. Ще раз про „Велесову книгу”. Київ, 2003.
20. Бабич С. Творчість Мелетія Смотрицького в контексті раннього українського

бароко. Монографія. Вип. 2. Львів, 2008.

21. Біля джерел українського бароко: Збірник наукових праць. [У надзаг.: Львівська медієвістика. Вип. 3]. Львів, 2010.

22. Дмитро Туптало у світі українського бароко: Збірник наукових праць. [У надзаг.: Львівська медієвістика. Вип. 1]. Львів, 2007.

23. Ісіченко Ігор, Архієпископ. Аскетична література Київської Русі. Харків, 2007.

24. Ісіченко Ю. Кисво-Печерський патерик у літературному процесі кінця XVI – початку XVIII ст. на Україні. Київ, 1990.

25. Колотило Т.І., Рарицький О.А. Давня українська література : Методично-хрестоматійний посібник для практичних занять з курсу «Історія української літератури X- XVIII ст.». Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2005. 204 с.

26. Кралюк П. Мелетій Смотрицький і українське духовно-культурне відродження кінця XVI – початку XVII ст. Острогож, 2007.

27. Крива Б. Пересотворення світу. Українська поезія XVII–XVIII століть. Львів, 1997.

28. Левченко Н. Біблійна герменевтика в давній українській літературі. Харків, 2018.

29. Матушек О. Проповіді Лазаря Барановича в дискурсі українського Бароко. Харків, 2013.

30. Мельник Я. Апокрифічний код українського письменства. Львів, 2017.

31. Пелешенко Ю. Українська література пізнього Середньовіччя (друга половина XIII – XV ст.): Джерела. Система жанрів. Духовні інтенції. Київ, 2004.

32. ПРОСФОНІМА : текст і контекст : зб. наук. праць [у надзаг.: Львівська медієвістика. Вип. 4]. Львів, 2013.

33. Сивокінь Г. Давні українські поетики. Харків, 2001.

34. Сиротинська Н. Перло багатоцінне: музично-поетичний світ богородичної гімнографії. Львів, 2014.

35. Соболев В. Літопис Самійла Величка як явище українського літературного бароко. Донецьк, 1996. 2

36. Софронова Л. Старовинний український театр. Львів, 2004.

37. Трофимук М. Латиномовна література України XV–XIX ст.: жанри, мотиви, ідеї. Львів, 2014.

38. Ушкалов Л. Ловитва невольного птаха: життя Григорія Сковороди. Київ, 2017.

39. Федорак Н. Вінець і вирій українського бароко. Сім наближень до Григорія Сковороди. Харків, 2020.

40. Федорак Н. Поетика Галицько-Волинського літопису. Львів, 2005.

41. Шевченко І. Україна між Сходом і Заходом: Нариси з історії культури до початку 18 століття. Львів, 2014.

42. Шевчук В. Муза Роксоланська: Українська література XVI–XVIII століть: У 2 кн. Кн. 1: Ренесанс. Раннє бароко. Київ, 2004.

43. Шевчук В. Муза Роксоланська: Українська література XVI–XVIII століть: У 2 кн. Кн. 2: Розвинене бароко. Пізнє бароко. Київ, 2005.

44. Яковенко Н. У пошуках Нового неба: Життя і тексти Йоанікія Галятівського. Київ, 2017.

#### *Інтернет-ресурси*

1. Давня українська література: <http://litopys.org.ua/index.html>

2. Грушевський М.. Історія української літератури. В 6-ти ТОМАХ. <http://litopys.org.ua/hrushukr/hrushe.htm>

3. Літературна енциклопедія. Бібліотека української літератури Укрліб : <https://ukrlib.com.ua/dic/>

## 9. Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Режим доступу : <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=5394>
2. Наукова бібліотека ХНУ. Режим доступу : <http://library.khmnu.edu.ua/>
3. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <https://elar.khmnu.edu.ua/home>